

ประเด็นการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบด้านโภชนาการ ตัวแทนระดับประเทศ ปี 2568

เงื่อนไข : คัดเลือกจากโรงเรียนเข้าร่วมกระบวนการประเมินฯ เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากล (Global Standards for Health Promoting School: GSHPs) ในเขตพื้นที่

ที่	หัวข้อประเมิน	รายละเอียดกิจกรรม	หลักฐานเชิงประจักษ์
1.	นโยบายและทรัพยากร	1.ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายหรือวิสัยทัศน์ หรือมีการบูรณาการประเด็นด้านการดูแลสุขภาพเด็กวัยเรียน โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมโภชนาการเป็นลำดับต้นๆ ในการดำเนินงาน และมีการประกาศใช้นโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร 2.มีการกำหนดประเด็นด้านโภชนาการไว้ในแผนงานส่งเสริมสุขภาพนักเรียนของโรงเรียน 3.มีการจัดหาทุนหรือระดมทรัพยากรในการพัฒนางานด้านโภชนาการ เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ	1.ประกาศนโยบาย 2.หนังสือแจ้งเวียนภายในโรงเรียน 3.แผนงานส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการนักเรียนของโรงเรียน 4.รายงานการประชุม 5.ภาพถ่ายกิจกรรมด้านการส่งเสริมโภชนาการ 6.การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนหรือครู
2.	การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก	1.มีการจัดตั้งคณะกรรมการ/ คณะทำงานภายในโรงเรียนและหน่วยงานเครือข่าย เพื่อขับเคลื่อนงานส่งเสริมและจัดการปัญหาโภชนาการในเด็กวัยเรียน 2.การมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาภาวะโภชนาการ ระหว่างโรงเรียน นักเรียน ครอบครัว ชุมชน องค์กร และภาคีเครือข่าย เช่น การวิเคราะห์และกำหนดประเด็นปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมแก้ไขพัฒนางานส่งเสริมและจัดการปัญหาโภชนาการในเด็กวัยเรียน 3.มีบันทึกหรือรายงานการประชุมร่วมกันระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานเครือข่ายในการวางแผนขับเคลื่อนงานส่งเสริมและจัดการปัญหาโภชนาการในเด็กวัยเรียน	1.คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ/ คณะทำงาน 2.บันทึกหรือรายงานการประชุม 3.ภาพถ่ายกิจกรรม 4.แผนการขับเคลื่อนงานส่งเสริมและจัดการปัญหาโภชนาการในเด็กวัยเรียนร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่าย

ที่	หัวข้อประเมิน	รายละเอียดกิจกรรม	หลักฐานเชิงประจักษ์
3.	การเฝ้าระวังด้านโภชนาการ	1.มีการประเมินการเจริญเติบโตและจัดการภาวะโภชนาการ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง) โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ได้แก่ ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (H/A) และน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง (W/H) 2.เครื่องมือและวิธีการประเมินการเจริญเติบโตของนักเรียนถูกต้องและได้มาตรฐาน โดยมีการทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องชั่งน้ำหนักและที่วัดส่วนสูงที่ได้มาตรฐาน การวางแผนการติดตั้งที่ถูกต้อง รวมไปถึงวิธีการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงถูกต้อง 3.มีการแปลผลภาวะโภชนาการและการเจริญเติบโตโดยใช้เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตเด็กอายุ 5-19 ปี (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2564) นักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน 4.มีการนำข้อมูลภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน (เริ่มอ้วนและอ้วน ผอมเตี้ย) มาใช้ในการจัดการแก้ไขปัญหา 5.มีรูปแบบการเฝ้าระวังที่โดดเด่นในการส่งเสริมเด็กวัยเรียนสูงตีสมส่วน และแก้ปัญหาทุพโภชนาการจนสัมฤทธิ์ผล เช่น มีการติดตามภาวะโภชนาการอย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมหรือโครงการในการส่งเสริมและจัดการปัญหาภาวะโภชนาการ มีการใช้เครื่องมือ หรือแพลตฟอร์มในการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการ 6.มีรายงานภาวะโภชนาการที่บ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังไปในทางที่ดีขึ้น เช่น จำนวนเด็กที่มีภาวะ เตี้ย ผอม อ้วน ลดลง 7. เด็กที่มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน ต้องได้รับคัดกรอง obesity sign กรณีพบความเสี่ยงส่งต่อไปยังสถานบริการสาธารณสุข และมีการบันทึกและรายงานผลไปยังผู้เกี่ยวข้อง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	1.ภาพถ่ายเครื่องชั่งน้ำหนัก ที่วัดส่วนสูงและขณะทำการชั่งน้ำหนัก ที่วัดส่วนสูง 2.สรุปรายงานภาวะโภชนาการภาพรวมจำแนกตามภาวะโภชนาการของนักเรียน 3.โครงการ/ แผนงาน/ แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาภาวะโภชนาการของนักเรียน 4.รายงานการคัดกรอง obesity sign และ บันทึกหรือรายงานหรือเอกสารที่แสดงถึงการส่งต่อเด็กกลุ่มเสี่ยงไปยังสถานบริการสาธารณสุข 5.สรุปผลการดำเนินงาน/ โครงการ แผนงาน /กิจกรรมการเฝ้าระวังด้านโภชนาการในโรงเรียน

ที่	หัวข้อประเมิน	รายละเอียดกิจกรรม	หลักฐานเชิงประจักษ์
4.	การจัดการอาหารในโรงเรียน	1.มีการวางแผนจัดเมนูอาหารกลางวัน 1 เดือนล่วงหน้า ที่ปรับให้เหมาะสมกับวัตถุดิบที่มีในพื้นที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน 2.ใช้ Platform ในการจัดอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน เช่น โปรแกรม Thai School Lunch หรือการจัดอาหารกลางวันตามมาตรฐานอาหารกลางวันสำหรับเด็กไทย 3.มีการกำกับดูแล การตักอาหารให้ได้ตามปริมาณที่แนะนำ รวมทั้งการรับประทานอาหารของนักเรียน 4.มีการจัดการอาหารกลางวันที่น่าสนใจ ในรูปแบบเน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชนและภาคีเครือข่าย เช่น การจัดให้ได้ตามหลักโภชนาการ การจัดอาหาร เมนูให้มีความน่าสนใจ ใช้วัตถุดิบที่มีในชุมชน 5.ไม่จำหน่ายอาหารว่างรสหวานจัด เค็มจัด ไขมันสูง และเครื่องดื่มที่มีรสหวานจัด เช่น ขนมกรุบกรอบ น้ำหวาน น้ำอัดลม ของทอด ฯลฯ 6.มีการควบคุมสื่อโฆษณาเกี่ยวกับอาหารที่มีผลเสียต่อสุขภาพและไม่มีคุณค่าทางโภชนาการ เช่น การมีป้ายห้ามโฆษณาอาหารที่มีผลเสียต่อสุขภาพและไม่มีคุณค่าทางโภชนาการ	1.เมนูอาหาร 1 เดือนล่าสุด หรือคู่มือโปรแกรม Thai School Lunch (เอกสารการจัดเมนูอาหาร 1 ชุด) 2.ภาพถ่ายป้ายเมนูอาหารกลางวันประจำวัน/ สัปดาห์ 3.ภาพถ่ายอาหาร ขนม และเครื่องดื่มที่จัดจำหน่ายในรร. 4.ภาพถ่ายกิจกรรมการดำเนินงานอาหารกลางวัน 5.รายงานผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาหารในโรงเรียน เช่น การจัดอาหารกลางวัน การควบคุมการจัดจำหน่ายอาหาร ขนม เครื่องดื่มในรร. 6.ภาพถ่ายป้ายห้ามโฆษณาอาหารที่มีผลเสียต่อสุขภาพและไม่มีคุณค่าทางโภชนาการ
5.	นวัตกรรม/ งานวิจัย/ โมเดล	1.มีนวัตกรรมหรืองานวิจัยของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมโภชนาการ จนประสบความสำเร็จ หรือได้รับรางวัล โดยผลงานดังกล่าว เน้นการดำเนินงานส่งเสริม จัดการ แก้ไขปัญหาที่ประสบความสำเร็จ หรือปัญหามีแนวโน้มลดลง หรือ นักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพดีขึ้น โดยมีการเปรียบเทียบการดำเนินงานก่อน - หลัง เช่น เครื่องมือในการจัดอาหารให้ได้สัดส่วนตามมาตรฐานโภชนาการ รูปแบบการส่งเสริมการกินผักและผลไม้ ดื่มนม การส่งเสริมให้กินอาหารให้ได้ตามปริมาณและสัดส่วนเหมาะสมตามวัย การ	1.โครงการ/แผนงาน/ชิ้นงาน 2.ผลงานวิจัย/ นวัตกรรม 3.ภาพถ่ายกิจกรรม 4.หลักสูตร/แผนการสอน

ที่	หัวข้อประเมิน	รายละเอียดกิจกรรม	หลักฐานเชิงประจักษ์
		ประเมินความพึงพอใจในการจัดอาหารกลางวันของเด็กนักเรียน การแก้ไข ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน เป็นต้น 2.มีการบูรณาการด้านการจัดการปัญหาภาวะทุพโภชนาการ ร่วมกับ หน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 3.มีการบูรณาการประเด็นด้านอาหารและโภชนาการ ในหลักสูตร การเรียนการสอนตามสาระวิชาที่เกี่ยวข้อง หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร	

หมายเหตุ : กิจกรรมดำเนินการต่อเนื่องอย่างน้อย 1 ปี และดำเนินการจนถึงปัจจุบัน

ผลงานที่ส่งเข้าประกวดต้องไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ และไม่ติดสัญญาใดๆ กับโครงการอื่น ผลงานที่ส่งเข้าประกวดทุกชิ้นถือเป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมือง
กรมอนามัย หากตรวจสอบพบการกระทำใดๆ ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของการประกวดข้อใดข้อหนึ่ง จะถือว่าผลงานและการตัดสินเป็นโมฆะ

การตัดสินของสถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมือง กรมอนามัย ถือเป็นที่สุด